

Predmet C-252/19**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

20. ožujka 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Rejonowy w Opatowie (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

31. siječnja 2019.

Tužitelj:

QL S.A. u B.

Tuženik:

C.G.

Predmet glavnog postupka

Postupak koji se vodi pred sudom koji je uputio zahtjev za izdavanje platnog naloga u postupku za izdavanje platnog naloga odnosi se na potraživanje tužitelja, društva QL S.A. u B., protiv zajmoprimca, koji je potrošač (u daljnjem tekstu: tuženik), za plaćanje duga na temelju bjanko mjenice koju je izdao potrošač kao osiguranje ugovora o zajmu.

Predmet i pravna osnova prethodnog pitanja

Tumačenje članka 3. točke (g) i članka 22. stavka 1. Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ sa stajališta instituta „najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita” koji je na snazi u nacionalnom pravu i matematičke formule za izračun iznosa tih troškova ugovora.

Prethodno pitanje

Treba li odredbe Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ, osobito članak 3. točku (g) i članak 22. stavak 1. Direktive, tumačiti na način da se navedenim odredbama protivi uvođenje u nacionalno pravo instituta „najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita” i matematičke formule za izračun iznosa tih troškova predviđenih člankom 5. točkom 6.a u vezi s člankom 36.a Ustave z dnja 12. maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Zakon o potrošačkim kreditima od 12. svibnja 2011., pročišćeni tekst Dz.U. iz 2018., poz. 993.), čijim se zakonskim rješenjima dopušta da se u troškove ugovora o kreditu koje snosi potrošač (ukupni troškovi kredita) uključe i troškovi poslovne djelatnosti koju obavlja poduzetnik?

Navedene odredbe prava Zajednice

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ; članak 3. točka (g), članak 22. stavak 1.

Navedene odredbe nacionalnog prava

Zakon o potrošačkim kreditima od 12. svibnja 2011. (pročišćeni tekst Dz.U. iz 2018., poz. 993., u daljnjem tekstu: UKK)

Članak 5. točka 6. UKK-a – ukupni troškovi kredita – svi troškovi koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu, osobito:

- (a) kamate, naknade, provizije, pristojbe i marže, ako su poznate vjerovniku, te
- (b) troškovi u pogledu dodatnih usluga, osobito osiguranja, ako je njihovo plaćanje obvezno s ciljem dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koji vrijede na tržištu, osim troškova javnog bilježnika koje plaća potrošač;

Članak 5. točka 6.a UKK-a – nekamatni troškovi kredita – svi troškovi koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o potrošačkom kreditu osim kamata;

Članak 5. točka 7. UKK-a – ukupan iznos kredita – najviši iznos svih novčanih sredstava koja ne uključuju troškove kredita koji vjerovnik stavlja potrošaču na raspolaganje prema ugovoru o kreditu, a za kredite kojima se ne predviđa taj najviši iznos, zbroj svih novčanih sredstava koja ne uključuju troškove kredita koji vjerovnik stavlja potrošaču na raspolaganje prema ugovoru o kreditu.

Članak 5. točka 8. UKK-a – ukupan iznos koji plaća potrošač – zbroj ukupnih troškova kredita i ukupnog iznosa kredita.

Članak 36.a stavak 1. UKK-a Najviši iznos nekamatnih troškova kredita izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$\text{NNTK} \geq (I \times 25 \%) + (I \times n/G \times 30 \%)$$

u kojoj pojedini simboli označavaju:

NNTK – najviši iznos nekamatnih troškova kredita,

I – ukupan iznos kredita,

n – razdoblje otplate izraženo u danima,

G – broj dana u godini.

Članak 36.a stavak 2. UKK-a Nekamatni troškovi kredita u cijelom razdoblju kreditiranja ne smiju biti viši od ukupnog iznosa kredita.

Članak 36.a stavak 3. UKK-a Nekamatni troškovi kredita koji proizlaze iz ugovora o potrošačkom kreditu ne obračunavaju se u dijelu koji premašuje najviše nekamatne troškove kredita izračunane kako je navedeno u stavku 1. ili ukupan iznos kredita.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Zakon od 23. travnja 1964. – Građanski zakonik, pročišćeni tekst Dz.U. iz 2018., poz. 1025., u daljnjem tekstu: KC)

Članak 359. KC-a – Kamate

Stavak 1. Kamate na novčani iznos obračunavaju se samo kada to proizlazi iz pravnog posla ili zakona, sudske presude ili odluke drugog nadležnog tijela.

Stavak 2. Ako iznos kamata nije drukčije određen, obračunavaju se zakonske kamate u iznosu koji je jednak zbroju referentne stope Poljske narodne banke i 3,5 postotna boda.

Stavak 2.¹ Najviši iznos kamata koje proizlaze iz pravnog posla ne smije na godišnjoj razini premašivati dvostruki iznos zakonskih kamata (najviše kamate).

Stavak 2.² Ako iznos kamata koje proizlaze iz pravnog posla premašuje iznos najviših kamata, obračunavaju se najviše kamate.

Stavak 2.³ Ugovorne odredbe ne mogu isključivati niti ograničavati odredbe o najvišim kamatama, čak i u slučaju izbora stranog prava. U tom slučaju primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Članak 481. KC-a – kamate za zakašnjelo plaćanje

Stavak 1. Ako dužnik kasni s plaćanjem novčanog iznosa, vjerovnik može zahtijevati plaćanje zateznih kamata, iako nije pretrpio nikakvu štetu te iako je kašnjenje bilo posljedica okolnosti za koje dužnik ne snosi odgovornost.

Stavak 2. Ako stopa zateznih kamata nije navedena, obračunavaju se zakonske zatezne kamate u iznosu koji je jednak zbroju referentne stope Poljske narodne banke i 5,5 postotnih bodova. Međutim, kada se na potraživanje primjenjuje viša stopa, vjerovnik može zahtijevati zatezne kamate prema toj višoj stopi.

Stavak 2.¹ Najviši iznos zateznih kamata ne smije na godišnjoj razini premašivati dvostruki iznos zakonskih zateznih kamata (najviše zatezne kamate).

Stavak 2.² Ako iznos zateznih kamata premašuje iznos najviših zateznih kamata, obračunavaju se najviše zatezne kamate.

Stavak 2.³ Ugovorne odredbe ne mogu isključivati niti ograničavati odredbe o najvišim zateznim kamatama, čak i u slučaju izbora stranog prava. U tom slučaju primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych (Objava ministra pravosuđa od 7. siječnja 2016. o iznosu zakonskih kamata) (M.P. iz 2016., br. 46)

Na temelju članka 359. stavka 4. Zakona od 23. travnja 1964. – Građanski zakonik (Dz. U. iz 2014., poz. 121., kako je izmijenjen) objavljuje se da od 1. siječnja 2016. stopa zakonskih kamata iznosi 5 % godišnje.

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (Objava ministra pravosuđa od 7. siječnja 2016. o iznosu zakonskih zateznih kamata) (M.P. iz 2016., br. 47)

Na temelju članka 481. stavka 24. Zakona od 23. travnja 1964. – Građanski zakonik (Dz. U. iz 2014., poz. 121., kako je izmijenjen) objavljuje se da od 1. siječnja 2016. stopa zakonskih zateznih kamata iznosi 7 % godišnje.

Kratak prikaz činjeničnog stanja i postupka

Tužitelj i tuženica sklopili su 31. kolovoza 2016. ugovor o zajmu (potrošačkom kreditu) na temelju kojeg je tuženica morala platiti iznos od 10 764,00 poljskih zlota uvećan za ugovorne kamate koje iznose 9,81 % godišnje. Navedeni iznos sastojao se od 5000,00 poljskih zlota na ime ukupnog iznosa zajma (zbroj svih novčanih sredstava stavljenih na raspolaganje zajmoprimcu) i od 5764,00 poljskih zlota na ime ukupnih troškova zajma koji obuhvaćaju početnu naknadu (129,00 poljskih zlota), naknadu za proviziju (3939,00 poljskih zlota), naknadu za uslugu „Tvoj paket” (900,00 poljskih zlota) i ugovorne kamate za cijelo razdoblje trajanja ugovora (796,00 poljskih zlota). Efektivna kamatna stopa iznosila je 77,77 %. Ugovor je sklopljen na tri godine.

Najviši nekamatni troškovi kredita predviđeni navedenim ugovorom iznosili su 4 968,00 poljskih zlota i obuhvaćali su potraživanja na ime početne naknade (129,00 poljskih zlota), naknade za proviziju (3 939,00 poljskih zlota) i naknade za uslugu „Tvoj paket” (900,00 poljskih zlota). Iznos tih troškova izračunan je pomoću formule iz članka 36.a UKK-a i o njemu stranke nisu pojedinačno pregovarale.

Sam je ugovor sastavljen na gotovom obrascu, a otplata ugovora osigurana je bjanko mjenicom. Tužitelj je otkazao ugovor zbog neplaćanja ugovorenih obroka zajma.

Tužitelj je protiv tuženice pokrenuo postupak pred sudom koji je uputio zahtjev za isplatu iznosa od 5293,72 poljskih zlota uvećanog za ugovorne zatezne kamate te je istodobno u okviru tužbe podnio zahtjev za izdavanje platnog naloga u postupku za izdavanje platnog naloga na temelju ispunjene bjanko mjenice. Tužitelj je u izvršenju obveze sudu dostavio ugovor o zajmu, plan otplate zajma i izjavu o mjenici.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

Tužitelj je u podnesku od 19. prosinca 2018. naveo da ugovor o zajmu čini ugovor o potrošačkom kreditu u smislu UKK-a te da uzima u obzir izmjene uvedene u Zakon o potrošačkim kreditima, osobito članak 36.a kojim se određuju najviši nekamatni troškovi kredita. Potraživanja na ime početne naknade, naknade za proviziju i naknade za uslugu Tvoj paket u granicama su najviših nekamatnih troškova kredita. Zakonodavac je troškove u tom iznosu utvrdio kao najviše, pa stoga dopuštene pravom i jednako tako opravdane troškovima i rizikom poslovanja financijske institucije.

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ u nacionalni je pravni poredak prenesena Zakonom o potrošačkim kreditima od 12. svibnja 2011. (UKK).

U skladu s uvodnom izjavom 9. Direktive 2008/48/EZ, cilj Direktive i potpunog usklađivanja koje se tim pravnim aktom nalaže jest da se osigura da svi potrošači u Zajednici uživaju visoku i ekvivalentnu razinu zaštite svojih interesa i stvaranja istinskog unutarnjeg tržišta. Stoga državama članicama ne bi trebalo dozvoliti zadržavanje ni uvođenje nacionalnih odredaba drugačijih od onih utvrđenih u ovoj Direktivi. Međutim, takvo bi ograničenje trebalo primjenjivati samo u slučajevima kada postoje odredbe usklađene s ovom Direktivom. Nadalje, uvodna izjava 10. predviđa da opseg usklađivanja određuju definicije sadržane u toj direktivi. Obveza država članica da provedu odredbe te direktive trebala bi stoga biti ograničena na opseg određen tim definicijama.

Imperativna narav Direktive 2008/48/EZ jasno je utvrđena člankom 22. stavkom 1. koji predviđa da, ako direktiva sadržava usklađene odredbe, države članice ne smiju zadržati niti uvoditi nove odredbe u svoje nacionalno pravo osim onih utvrđenih tom direktivom.

Odredbe kojima je u poljsko pravo uveden institut [nekamatnih troškova kredita u UKK] stupile su na snagu 11. ožujka 2016., a cilj im je povećanje razine zaštite potrošača koji se koriste financijskim uslugama poduzeća koja odobravaju potrošačke kredite, a koja za to ne moraju pribaviti dozvolu Komisije za financijski nadzor. To je trebalo postići uvođenjem zakonskih rješenja kojima se ograničava mogućnost naplate prekomjernih naknada, provizija i kamata u ugovorima o zajmovima i kreditima. [P]oduzetnici, poštujući odredbe o najvišim iznosima kamata, istodobno zadržavaju visoke provizije i dodatne nekamatne naknade. Zbog takvih praksi, ukupni troškovi otplate duga često premašuju iznos ugovorenog zajma ili kredita.

U skladu s člankom 5. točkom 6.a UKK-a nekamatni troškovi kredita jesu svi troškovi koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o potrošačkom kreditu osim kamata. Institut nekamatnih troškova kredita ne postoji u Direktivi. Međutim, člankom 3. točkom (g) Direktive predviđen je institut „ukupnih troškova kredita” za potrošača, a koji obuhvaća sve troškove, uključujući i kamate, provizije, pristojbe ili bilo koju drugu vrstu naknade koju potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku, osim troškova javnog bilježnika; troškovi u pogledu dodatnih usluga koje se odnose na ugovor o kreditu, a posebno premije osiguranja, također su uključeni ako je, povrh toga, sklapanje ugovora o pružanju drugih usluga obvezno s ciljem dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koji vrijede na tržištu.

Institut ukupnih [troškova] kredita uveden je i u poljski UKK, u članak 5. točku 6., i definiran je kao svi troškovi koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu, osobito:

- (a) kamate, naknade, provizije, pristojbe i marže, ako su poznate vjerovniku, te
- (b) troškovi u pogledu dodatnih usluga, osobito osiguranja, ako je njihovo plaćanje obvezno s ciljem dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koji vrijede na tržištu, osim troškova javnog bilježnika koje plaća potrošač.

S obzirom na pravna rješenja i imperativnu narav Direktive, dvojbeno je može li nacionalni zakonodavac uvesti zaseban i neovisan pojam „nekamatnih troškova kredita” koji se također odnosi na pitanje opterećenja potrošača troškovima povezanim s ugovorom o kreditu. Budući da je Direktivom predviđen institut ukupnih troškova kredita, koji znači opseg dopuštenog opterećenja potrošača pozivajući se na pojam „troškova povezanih s ugovorom o kreditu”, čini se da je obveza države članice bila samo uvesti odredbe Direktive u nacionalni poredak u opsegu koji je određen definicijama te Direktive i uz strogo poštovanje sadržaja i opsega tih definicija. Time se opravdava zaključak da pitanja povezana s

opterećenjem potrošača troškovima povezanim s ugovorom o kreditu moraju biti riješena u okviru instituta ukupnih troškova kredita. Stoga eventualna gornja granica opterećenja potrošača troškovima povezanim s ugovorom o kreditu mora biti utvrđena u okviru instituta ukupnih troškova kredita i u odnosu na te troškove obuhvaćene njegovim opsegom, a time i troškove povezane s ugovorom o kreditu. Uvođenje instituta nekamatnih troškova kredita nije bila prikladna mjera za postizanje ciljeva Direktive jer taj institut omogućava povećanje financijskog opterećenja potrošača izvan granica utvrđenih institutom ukupnih troškova kredita, odnosno troškova povezanih s ugovorom o kreditu.

Prekoračenje dopuštenih granica opterećenja potrošača iz članka 3. točke (g) Direktive posljedica je načina izračuna najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita koji je donio nacionalni zakonodavac, odnosno primjene matematičke formule iz članka 36.a UKK-a. Međutim, ta je formula utvrđena uzimajući u obzir postotke operativnih troškova poduzetnika koji obavljaju poslovnu djelatnost odobravanja kredita i zajmova i uz pretpostavku da bi najviši iznos nekamatnih troškova kredita obračunat prema toj formuli trebao pokriti troškove poslovne djelatnosti vjerovnikâ i osigurati njezinu gospodarsku isplativost. Obrazloženje poljskog Zakona o izmjeni Zakona o potrošačkim kreditima dokazuje da je formula iz članka 36.a UKK-a utvrđena s obzirom na troškove poslovne djelatnosti koje snose kreditna poduzeća i radi osiguravanja njezine isplativosti. Postoci koji su osnovni element te formule, odnosno 25 % i 30 %, utvrđeni su uzimajući u obzir prosječan iznos operativnih troškova, troškova koje snose poduzetnici u sektoru potrošačkih zajmova. To znači da zakonodavac u troškove povezane s odobrenjem zajma ili kredita nije uključio samo troškove povezane sa sklapanjem ili obradom konkretnog ugovora i konkretnog potrošača, nego i troškove koje treba jasno kvalificirati kao troškove obavljanja poslovne djelatnosti (troškovi održavanja baza podataka o klijentima, plaće zaposlenika itd.). Primjena takvih pretpostavki dovela je do utvrđivanja postotaka koji su osnovni elementi te matematičke formule na razini koja podrazumijeva pokrivanje operativnih troškova odobrenja zajma koje snose vjerovnici i troškova rizika neplaćanja potraživanja od strane potrošača. Gornja granica najviših nekamatnih troškova kredita iznosi od 25 % do 100 % ukupnog iznosa kredita, te na jednogodišnjoj razini iznosi 55 %, na dvogodišnjoj razini iznosi 85 %, a zatim 100 % ukupnog iznosa kredita, neovisno o daljnjem razdoblju kreditiranja¹. Međutim, valja napomenuti da su ti postoci osnovni elementi te matematičke formule jer oni određuju najviši iznos nekamatnih troškova kredita. Utvrđivanje matematičke formule za izračun tih troškova kredita na temelju navedenih pretpostavki dovelo je do odvajanja najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita od stvarnog iznosa troškova povezanih s konkretnim ugovorom o kreditu. To posljedično dovodi do mogućnosti povećanja financijskog opterećenja potrošača. Poduzetnik može opteretiti potrošača najvišim iznosom nekamatnih troškova kredita i iznosom

¹ Obrazloženje Ustawe z 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Zakon od 5. kolovoza 2015. o izmjeni Zakona o nadzoru financijskog tržišta i određenih drugih zakona, Dz. U. iz 2015., poz. 135.) VII. mandat, dokument Sejma br. 3460, objavljeno na www.sejm.gov.pl.

kamata, pri čemu iznosi tih troškova ne ovise jedan o drugome. Stoga su ukupni troškovi kredita viši od samog iznosa kredita, a ovaj je predmet primjer toga.

Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, ako je sâmo nastojanje da se utvrdi najviši iznos nekamatnih troškova koji potrošači moraju platiti u vezi s ugovorom o kreditu opravdano i u skladu sa sustavom zaštite potrošača i ciljevima Direktive 2008/48/EZ, upitan je način njegove provedbe koji se sastoji od uvođenja instituta najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita i utvrđivanja formule za izračun tih troškova na temelju navedenih pretpostavki. Iz članka 3. točke (g) Direktive 2008/48/EZ proizlazi da se potrošača može opteretiti troškovima, ali isključivo troškovima povezanim s ugovorom o kreditu. Indikativni popis vrsta tih troškova, odnosno kamata, provizija, pristojbi itd., opravdava zaključak da se dopuštenost financijskog opterećenja potrošača odnosi na troškove koji nastaju sklapanjem i izvršavanjem konkretnog ugovora o kreditu. Međutim, opseg dopuštenog opterećenja potrošača troškovima ne obuhvaća troškove koje snosi zajmodavac ili vjerovnik povezane s poslovnom djelatnošću koju obavljaju. Čini se da je to stajalište zauzeo Sud u presudi od 16. siječnja 2014., C-226/12, *Constructora Principado SA protiv Joséa Ignacia Menéndez Álvarez*, u kojoj je dovedena u pitanje dopuštenost prenošenja na potrošača obveze plaćanja poreza na povećanu vrijednost nekretnine koji tereti poduzetnika, i u kojoj je navedeno da se takvo stanje može kvalificirati kao „znatnija neravnoteža” u smislu članka 3. stavka 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima. U ovom predmetu, iz navedene odluke, neovisno o razlikama u činjeničnom stanju, proizlaze određena opća načela koja se odgovarajuće primjenjuju i u predmetima koji se odnose na opterećivanje potrošača troškovima povezanim s ugovorom o kreditu. Ovdje je prije svega riječ o dopuštenom opsegu tog opterećenja, a osobito o dopuštenosti opterećivanja potrošača troškovima poslovne djelatnosti koju obavlja zajmodavac ili vjerovnik.

Stoga se čini da se prethodno opisanim rješenjima koja su uvedena u poljsko pravo ne ostvaruje načelo opterećenja potrošača isključivo troškovima povezanim s ugovorom o kreditu iz članka 3. točke (g) Direktive 2008/48/EZ. Pretpostavke koje su prihvaćene pri utvrđivanju matematičke formule iz članka 36.a UKK-a omogućile su stvarno opterećenje potrošača troškovima poslovne djelatnosti koju obavljaju zajmodavci i vjerovnici. Naime, pri određivanju iznosa postotaka u toj formuli izravno se upućuje na elemente kojima se utvrđuje ukupan iznos operativnih troškova koje snosi poduzetnik.

Međutim, čini se da uvođenje u nacionalno pravo pravnih rješenja kojima se omogućava opterećenje potrošača troškovima kredita koji su jednaki ili slični ukupnom iznosu kredita, a tim više onih kojima se omogućava opterećivanje potrošača troškovima koji premašuju ukupan iznos kredita, nije u skladu s ciljevima Direktive Vijeća 2008/48/EEZ. Međutim, takvo je stanje dopušteno u nacionalnom pravnom poretku jer je nacionalni zakonodavac dopustio da se potrošača optereti najvišim iznosom nekamatnih troškova kredita i kamatama. Takva pravna rješenja dovode do znatnije neravnoteže u pravima i obvezama stranaka proizišlima iz ugovora na štetu potrošača. Čini se da nije moguće

prihvatiti da postoji ravnoteža u obvezama zajmodavca i potrošača u situaciji u kojoj je obveza zajmodavca samo isplatiti ugovoreni iznos, dok potrošač taj iznos mora vratiti s kamata i platiti troškove kredita, čiji je iznos isti ili neznatno manji od samog iznosa kredita.

Formula za izračun najviših nekamatnih troškova kredita predviđena UKK-om ne sadržava bilo kakve elemente koji omogućavaju razumno povezivanje iznosa tih troškova i koristi koju zajmodavac ostvaruje iznosom kredita. Elementi iznosa kredita i razdoblja kreditiranja nisu dostatni kako bi se osiguralo utvrđivanje iznosa tih troškova na razini koja jamči ugovornu ravnotežu stranaka i istovjetnost uzajamnih činidbi jer su u toj formuli ključni postoci.

Problem opterećivanja potrošača nekamatnim troškovima kredita kao što su provizije, naknade ili premije osiguranja predmet je brojnih postupaka za plaćanje koji su pokrenuti pred sudom koji je uputio zahtjev. U praksi se obveza suda da dokaže stvarne troškove povezane s ugovorom o kreditu, da utvrdi u koju se svrhu te naknade obračunavaju i opravda njihov iznos, obično svodi na navođenje matematičke formule za izračun najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita i obrazloženja prijedloga zakona o izmjenama. To pak izaziva opravdanu sumnju u to odgovaraju li troškovi utvrđeni primjenom navedene formule stvarnom iznosu troškova povezanih s ugovorom o kreditu kojima se može opteretiti potrošača. Troškovi povezani sa sklapanjem i izvršenjem ugovora nisu veliki. Obično se svode na simboličnu procjenu kreditne sposobnosti potencijalnog klijenta i izradu ugovora, sastavljanje bjanko mjenice i izjave o mjenici. Nacionalni sud služi se izrazom „simbolična procjena” jer se krediti i zajmovi u većini slučajeva dodjeljuju vrlo zaduženim osobama protiv kojih se vode mnogi ovršni postupci ili za koje je čak otvoren stečaj potrošača. Stoga obavljanje nekoliko jednostavnih i nekomplikiranih radnji ne može stvoriti troškove koji dosežu 100 % ukupnog iznosa kredita. O takvom nedostatku odnosa između stvarnih troškova kredita i najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita svjedoči ugovor sklopljen u ovom predmetu jer je trošak početne naknade koji odgovara troškovima povezanim sa sklapanjem ugovora određen na 129,00 poljskih zlota. Preostali iznos od 3939,00 poljskih zlota, izravno definiran kao naknada za proviziju, na ime nekamatnih troškova kredita predstavlja stvarnu naknadu tužitelja, što zajmodavac uopće ne skriva, kao potraživanje na utvrđeni iznos. Valja napomenuti da je sam iznos te naknade četiri puta viši od iznosa najviših kamata za cijelo razdoblje kreditiranja i iznosi 78,78 % glavnice zajma. Takvo gospodarsko opterećenje potrošača ispunjava kriterije znatnije ugovorne neravnoteže i dovodi u pitanje usklađenost rješenja primijenjenih u poljskom pravu s Direktivom 2008/48/EZ.

Praksa funkcioniranja instituta nekamatnih troškova kredita opravdava zaključak da uvođenje tog rješenja nije dovelo do povećanja razine zaštite potrošača jer je posljedica njegova uvođenja povećanje financijskog opterećenja potrošača. Iz ugovora dostavljenih u sudskim predmetima jasno proizlazi da se formula predviđena člankom 36.a UKK-a uvelike upotrebljava i da je jedini kriterij za utvrđivanje iznosa nekamatnih troškova kredita. Međutim, taj kriterij nisu ni stvarni troškovi kredita ni razuman odnos između iznosa glavnice i iznosa

troškova. U praksi se troškovi kredita utvrđuju paušalno uz primjenu navedene formule što dovodi do prekomjernog gospodarskog opterećenja potrošača i davanja neopravdane prednosti zajmodavcu. Pritom valja istaknuti da je sankcija koju je zakonodavac odredio za prekoračenje te granice iluzorna.

Posljedica je takvog rješenja i drastično smanjenje mogućnosti ocjene ugovornih odredbi, kojima se predviđaju takva potraživanja i utvrđuje njihov iznos u skladu s navedenom formulom, s obzirom na nepoštenost ili ništavost zbog neusklađenosti s pravnim odredbama, postupanja radi zaobilaženja prava ili neusklađenosti s načelima društvenog suživota. To proizlazi iz snažne struje, koja se u sudskoj praksi nacionalnih sudova pojavila nakon stupanja na snagu instituta najvišeg iznosa nekamatnih troškova kredita, a koja negira dopuštenost ispitivanja nepoštenosti ili ništavosti ugovornih odredbi koje se odnose na nekamatne troškove kredita kada iznos tih troškova ne prelazi zakonsku granicu. To se stajalište temelji na pravilnoj pretpostavci da se ugovorne odredbe, koje su u skladu sa zakonom i koje poštuju zakonom predviđene gornje granice, ne mogu smatrati ništavima ili nepoštenima. Nije bilo dvojbi u pogledu dopuštenosti ispitivanja ugovornih odredbi kojima se utvrđuje iznos provizija ili drugih naknada koje snosi potrošač s aspekta njihove nepoštenosti ili ništavosti. Prekomjerni iznosi takvih naknada učinkovito su ispravljani primjenom članka 58. KC-a (apsolutna ništavost ugovora) i članka 3851. KC-a (nepoštene odredbe), pri čemu su se ništavima ili nepoštenima smatrale i naknade koje su iznosile 40 % iznosa zajma ili kredita. Ograničenje mogućnosti ispitivanja zakonitosti i nepoštenosti ugovornih odredbi o najvišem iznosu nekamatnih troškova kredita također dovodi do zanemarivanja obveze procjene kreditne sposobnosti potencijalnih klijenata.

Prema mišljenju nacionalnog suda, odlučivanje o ovom prethodnom pitanju potrebno je za donošenje pravilne odluke u ovom predmetu. Odgovor će biti od neposredne važnosti za utvrđivanje opsega dopuštenog financijskog opterećivanja potrošača i pojašnjenje značenja pojma „troškova povezanih s kreditom”. Odgovor Suda još je potrebniji jer on dosad nije zauzeo stajalište o poteškoćama iz prethodnog pitanja. U konačnici, s obzirom na značajna razilaženja u sudskoj praksi poljskih sudova o analiziranom pitanju, takvo stanje negativno utječe na ostvarivanje ciljeva Direktive i ozbiljno ugrožava djelotvornost propisa prava Unije.